

คำนำ

โดยเหตุที่สุนทรภู่นี้เป็นกวีที่สร้างสรรค์วรรณกรรมไว้มากมายและมีผู้กล่าวถึงชีวิตและผลงานของท่านในแง่มุมต่าง ๆ ไว้มากเช่นเดียวกัน ฉะนั้นการรวบรวมและเสนอความรู้เกี่ยวกับกวีท่านนี้ ในรูปของคำอธิบายต้องอาศัยเวลาเพื่อพิจารณาพอสมควร อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนนับว่าโชคที่มิโอกาสได้ศึกษาเรื่องราวของสุนทรภู่นี้จากท่านศาสตราจารย์กุหลาบ มัลลิกะมาส ตั้งแต่เมื่อครั้งที่ผู้เขียนเป็นนิสิต ความรู้ซึ่งได้รับจากท่านในครั้งกระนั้นเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าในเวลาต่อมา ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อผู้เขียนต้องเขียนหนังสือเล่มนี้ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้บรรยายกระบวนวิชา TH 356: สุนทรภู่อารยที่ท่านก็ได้กรุณาให้คำแนะนำมาตลอด ดังนั้น สิ่งแรกที่ผู้เขียนตั้งใจจะทำหนังสือเล่มนี้สำเร็จลงด้วยดีคือ ขอมอบความดีที่จะพึงมีในหนังสือนี้แด่อาจารย์ของผู้เขียนด้วยความเคารพและสำนึกในพระคุณ

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้แม้ว่าจะครอบคลุมและครบถ้วนตามขอบข่ายที่กำหนดไว้ แต่จะนับว่าละเอียดสมบูรณ์ที่สุดคงไม่ได้ ทั้งนี้เป็นเจตนาารมณ์ของผู้เขียนมาตั้งแต่เริ่มแรกแล้วที่จะให้หนังสือนี้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าให้ละเอียดลึกซึ้งและกว้างขวางต่อไปเท่าที่โอกาสของแต่ละคนจะอำนวยให้ จึงหวังว่าผู้อ่านจะไม่แสวงหาทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับสุนทรภู่นี้จากหนังสือเล่มนี้ แต่จะใช้หนังสือนี้เพื่อแสวงหาสิ่งต่าง ๆ ตามที่ต้องการต่อไป

ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความรู้เรื่องสุนทรภู่นี้ในที่ต่าง ๆ กันซึ่งผู้เขียนได้ใช้ประกอบการเขียนหนังสือนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบคุณอาจารย์วินิตา ลิขิตกันทิมา อาจารย์พจน์ย์ พลสิทธิ์ และอาจารย์สุภา ปานเจริญ ศิษย์ร่วมอาจารย์ที่ได้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก อาจารย์สมพันธ์ เลขาพันธ์ และ อาจารย์ทวีศักดิ์ ญาณประทีป กัลยาณมิตรซึ่งให้คำปรึกษาหารือและช่วยเหลืออยู่เสมอ และอาจารย์จรัล วาทิกทินกร ที่ได้ช่วยตรวจทานให้อย่างมีน้ำใจตลอดมา

ประทีป วาทิกทินกร

ภาควิชาภาษาไทย ๓
คณะมนุษยศาสตร์

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่สอง

การพิมพ์หนังสือ “สุนทรภู” ครั้งนี้ ยังคงเนื้อหาสาระไว้เช่นเดียวกับการพิมพ์ในครั้งก่อนๆ เนื่องจากเนื้อหาดังกล่าวครอบคลุมตามหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้ว ผู้ศึกษาควรอ่านวรรณกรรมของสุนทรภูให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมประเภทนิราศ ก็จะทำให้การศึกษาระบบวนวิชานี้ได้ผลสมความมุ่งหมาย

ประทีป วาทิกทินกร

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์

มกราคม 2547